

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/๑๔๙๐๔

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... ๑๕๕๖ ๖๕๖
วันที่..... ๒๑.๑๕
เวลา..... ๑๕.๓๐๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง กรอบการเจรจาสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย - กัมพูชา ตลอดแนว
ในกรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา และกลไกอื่นๆ ภายใต้
กรอบนี้

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย กรอบการเจรจา ในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอกรอบการเจรจาสำรวจ
และจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย - กัมพูชา ตลอดแนวในกรอบของคณะกรรมการ
เขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา และกลไกอื่นๆ ภายใต้กรอบนี้ เพื่อขอความเห็นชอบ
จากรัฐสภาต่อไป ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอกรอบการเจรจาดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภา
ให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๑๔๔ / ๒๕๕๑
วันที่ ๒๑ / ๑๐.๑ / ๕๑ เวลา ๑๖.๐๕ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๐

โทรสาร ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๖

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๑๗๒ / ๒๕๕๑
วันที่ ๒๑ / ๑๐.๑ / ๕๑ เวลา ๑๖.๑๐ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๕๑๕ / ๕๑
วันที่ ๒๑ / ๑๐.๑ / ๕๑ เวลา ๑๖.๐๕ น.
ส่งกลุ่มงาน พธม. และนิติศาสตร์ ดำเนินการ

กรอบการเจรจาด้านการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา ตลอดจน
ในกรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา และกลไกอื่นๆ ภายใต้กรอบนี้

ให้คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา เจรจากับฝ่ายกัมพูชาเพื่อดำเนินการสำรวจ
และจัดทำหลักเขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาให้เป็นไปตาม
เอกสารต่อไปนี้

1. อนุสัญญาระหว่างสยามกับฝรั่งเศส แก้ไขข้อบกพร่องเพิ่มเติมข้อบกพร่องแห่งสนธิสัญญา ฉบับลง
วันที่ 3 ตุลาคม ร.ศ. 112 (ปี ค.ศ. 1893) ว่าด้วยดินแดนกับข้อตกลงอื่นๆ ฉบับลงนาม ณ กรุงปารีส
เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ร.ศ. 122 (ปี ค.ศ. 1904)

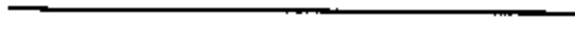
2. สนธิสัญญาระหว่างพระเจ้าแผ่นดินสยามกับประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส
ฉบับลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม ร.ศ. 125 (ปี ค.ศ. 1907) กับพิธีสารว่าด้วย
การปักปันเขตแดนแนบท้ายสนธิสัญญา ฉบับลงวันที่ 23 มีนาคม ร.ศ. 125 (ปี ค.ศ. 1907)

3. แผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลงานการปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดน
ระหว่างสยามกับอินโดจีน ที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และ สนธิสัญญาฉบับปี
ค.ศ. 1907 กับเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้อนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญา
ฉบับปี ค.ศ. 1907 ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

รายการเอกสารประกอบการชี้แจง

“กรอบการเจรจาด้านการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย – กัมพูชา ตลอดแนว
ในกรอบของคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา และกลไกอื่นๆ ภายใต้กรอบนี้”

	หน้า
1. อนุสัญญาระหว่างสยามกับฝรั่งเศสแก้ไขเพิ่มเติมข้อบทแห่งสนธิสัญญา ฉบับลงวันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทรศก 112 (ปี ค.ศ. 1893) ว่าด้วยดินแดนกับข้อตกลงอื่นๆ ฉบับลงนาม ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122 (ปี ค.ศ. 1904)	1-11
2. สนธิสัญญาระหว่างสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามกับประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส ฉบับลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907) กับพิธีสารว่าด้วยการปักปันเขตแดนแนบท้ายสนธิสัญญา ฉบับลงวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907)	13-22
3. ตัวอย่างแผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลงานการปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดน ระหว่างสยามกับอินโดจีน ซึ่งจัดทำขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1907 ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส	23-27
4. บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2543 (ค.ศ. 2000)	29-39

เอกสารหมายเลข 1

หนังสือสัญญา
ระหว่าง
กรุงสยาม กับ กรุงฝรั่งเศส
ทำเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒*

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม และท่านประธานาธิบดีฝรั่งเศส มีความปรารถนาจะผูกพันทางไมตรี และให้ความไว้วางใจซึ่งมีอยู่ต่อกัน ในระหว่างประเทศทั้งสองมั่นคงขึ้นแลเพื่อจะระงับความยากบางอย่าง ซึ่งได้เกิดขึ้นจากการที่ตีความหมายของหนังสือสัญญาใหญ่น้อยที่ได้ทำไว้เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๒ จึงได้ตกลงทำหนังสือสัญญาน้อยขึ้นใหม่ฉบับหนึ่ง เพื่อประโยชน์นี้จึงได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น

พระยาสุริยานุวัตร อรรคราชทูตพิเศษ และผู้มีอำนาจเต็มของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม ณ สำนักนี้ ท่านประธานาธิบดีฝรั่งเศส เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยามชั้นที่หนึ่งแล เครื่องอิสริยาภรณ์ เลอองคอนเนอร์ ชั้นที่สอง ๗๗๗ ๗๗๗ ๗๗๗

ฝ่ายท่านประธานาธิบดีฝรั่งเศสนั้น

มองซิเออร์ เทโอฟีล เดลคาสซง เดปุเต เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ๗๗๗ ๗๗๗ ๗๗๗
ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันแลกัน เห็นเป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษาตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

เขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับกรุงกัมพูชานั้น ตั้งต้นตั้งแต่ปากคลองกะพงหลุข้างฝั่งซ้ายทเลสาปเป็นเส้นเขตรแดนตรงทิศตะวันออก ไปจนนับจบถึงคลองกะพงจามตั้งแต่ที่นี้ต่อไปเขตรแดนเป็นเส้นตรง ทิศเหนือขึ้นไปจนนับจบถึงภูเขาพนมดงรัก (คือภูเขาบันทัด) ต่อขึ้นไป เขตแดนเนื่องไปตามแนวยอดภูเขาปันน้ำในระหว่างดินแดนน้ำตกน้ำแสนแลดินแดนน้ำตกแม่น้ำของฝ่ายหนึ่ง กับดินแดนน้ำตกน้ำมูนอีกฝ่ายหนึ่ง จนนับจบภูเขาผาต่างแล้วต่อไปข้างทิศตะวันออกตามแนวยอดภูเขานี้ จนนับจบถึงแม่น้ำของ ตั้งแต่ที่นับจบนี้ขึ้นไป แม่น้ำของเป็นเขตรแดนของกรุงสยามตามความข้อ ๑ ในหนังสือสัญญาใหญ่ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๒

* พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ศิริ เทพหัสดิน ณ อยุธยา) ประมวลหนังสือสัญญาใหญ่ และอนุสัญญาระหว่างกรุงสยามกับประเทศฝรั่งเศส, น. ๔๖-๔๘

อนุสัญญานี้ได้รับการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสัญญาที่กรุงปารีส เดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๘๖๕

๒๗๔

ข้อ ๒

ฝ่ายเขตแดนในระหว่างเมืองหลวงพระบางข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ แลเมืองพิไชยกับเมืองน่านนั้น เขตแดน ตั้งแต่ปากน้ำเหืองที่แยกแม่น้ำของ เนื่องไปตามกลางลำน้ำเหืองจนถึงที่แยกปากน้ำตาม เลยขึ้นไปตามลำน้ำ ตามจนบันจบถึงยอดภูเขาบ้านน้ำในระหว่างดินแดนน้ำตกแม่น้ำของ แลดินแดนน้ำตกแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงที่ แห่งหนึ่งที่ เขาภูแดนดินตั้งแต่ที่นี่ เขตแดนต่อเนื่องขึ้นไปทางทิศเหนือ ตามแนวยอดภูเขาบ้านน้ำในระหว่าง ดินแดนน้ำตกแม่น้ำของ แลดินแดนน้ำตกแม่น้ำเจ้าพระยา จนบันจบถึงปลายน้ำคอบ แล้วเขตแดนต่อเนื่องไป ตามลำน้ำคอบจนบันจบกับแม่น้ำของ

ข้อ ๓

จะได้กำหนดเขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับดินแดนที่เป็นแผ่นดินอินโดจีน ฝรั่งเศส รัฐบาลทั้งสอง ฝ่ายที่ได้ทำสัญญากันนี้ต่างจะตั้งข้าหลวงผสมกันไปทำการกำหนดเขตแดนนี้ การกำหนดเขตแดนนี้จะทำลง ตามเขตแดนที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ ทั้งจะกำหนดลงในดินแดนที่อยู่ในระหว่างทะเลสาบกับทะเล

เพื่อจะทำให้การของข้าหลวงผสมสะดวกขึ้น แลเพื่อจะหลีกเลี่ยงเสียจากความยากทุกอย่างที่อาจ จะเกิดขึ้นได้ในการกำหนดเขตแดนในดินแดนซึ่งอยู่ในระหว่างทะเลสาบกับทะเลสาบนั้น เมื่อก่อนที่จะตั้งข้าหลวงผสม รัฐบาลทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันเสียก่อนว่าจะกำหนดที่สำคัญแห่งใดเป็นที่หมายกำหนดเขตแดนในดินแดนนี้ แห่งใดเป็นเขตแดนที่จะจดทะเลแผ่นดิน

จะได้ตั้งข้าหลวงผสม แลข้าหลวงนี้จะตั้งกันทำการใน ๔ เดือน ภายหลังจากวันรับอนุญาตใช้หนังสือสัญญา ฉบับนี้

ข้อ ๔

รัฐบาลสยามยอมเสียสละอำนาจ ซึ่งเป็นเจ้าของแผ่นดินเมืองหลวงพระบางที่อยู่ข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ เวือคำชายแลแพไม้ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของคนไทย มีอำนาจที่จะขึ้นล่องได้โดยสะดวกปราศจากการขัด ขวางในคอนแม่น้ำของ ซึ่งไหลตลอดที่ดินแดนของเมืองหลวงพระบาง

ข้อ ๕

เมื่อได้ตกลงกันตามข้อความ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ ๓ ตอนที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องการกำหนดเขตแดนใน ระหว่างทะเลสาบแลทะเลแล้ว แลเมื่อรัฐบาลสยามได้แจ้งความให้เจ้าพนักงานฝรั่งเศสทราบโดยทางการว่า ดินแดน ซึ่งเป็นผลแห่งการที่จะได้ตกลงกัน กับที่ดินแดนซึ่งอยู่ข้างทิศตะวันออกของเขตแดน ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ ในหนังสือสัญญาฉบับนี้ว่า เจ้าพนักงานฝรั่งเศสจะรับเอาได้เมื่อใดแล้ว กองทหารฝรั่งเศสซึ่งได้เข้าตั้งอยู่ ในเมืองจันทบุรีชั่วคราวหนึ่งคราวหนึ่ง ตามหนังสือสัญญา วันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ จะออกจาก เมืองจันทบุรีในทันที

ข้อ ๖

ข้อสัญญาข้อ ๔ ในหนังสือสัญญาใหญ่วันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ นั้นเป็นอันยกเลิก เปลี่ยนเป็นข้อสัญญาตามความต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามทรงรับสัญญาว่า ผลทหารซึ่งจะได้ให้ส่งไปหรือจะให้ตั้งประจำอยู่ใน เขตแดนที่ลุ่มน้ำตก แม่น้ำของข้างฝ่ายกรุงสยามนั้น จะเป็นผลทหารชาติไทยในบังคับบัญชาทหารชาติไทย อยู่

เสมอ มีความยกเว้นอย่างเดียวกับสัญญาข้อนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ตำรวจภูธรไทย ซึ่งนายทหารชาติเดนมาร์ค บังคับอยู่ในขณะนี้ ถ้ารัฐบาลสยามปรารถนาจะเปลี่ยนนายทหารเหล่านี้ให้เป็นนายทหารของชาติอื่น รัฐบาล สยามจะปรึกษาให้ตกลงกันกับรัฐบาลฝรั่งเศสก่อน

ในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยแขวงเมืองพระตะบอง เสียมราฐ แลเมืองศรีโสภณนั้น รัฐบาลสยามสัญญาจะให้ มีแค่กองพลตระเวน ซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อย คนที่จะให้เป็นพลตระเวนนี้ จะเกณฑ์เอา แต่ล้วนที่เป็นชาวเมือง ณ ที่นั้น

ข้อ ๗

ถ้าในกาลภายหน้า รัฐบาลสยามปรารถนาจะทำท่าเรือ คลองทางรถไฟ ที่ในดินแดนลุ่มน้ำตกแม่ น้ำ ของข้างฝ่ายของกรุงสยาม (มีทางรถไฟที่จะให้เป็นทางติดต่อจากกรุงเทพฯ ไปถึงที่แห่งใดในวันแคว้นลุ่มน้ำนี้ โดยเฉพาะ) แม้ว่าจะทำการเหล่านี้ไปมิได้แต่โดยลำพังเจ้าพนักงานไทย แลโดยทุนของไทย รัฐบาลสยาม จะปรึกษาให้ตกลงกันกับรัฐบาลฝรั่งเศส ส่วนการที่จะทำสำหรับให้การค้าต่าง ๆ ที่กล่าวนี้เป็นผลประโยชน์ขึ้น ก็เหมือนกัน

ในการที่จะใช้ท่าเรือ คลอง ทางรถไฟ ในวันแคว้นน้ำตกแม่ น้ำของข้างฝ่ายของกรุงสยามก็ดี ทั้งภายใน พระราชอาณาเขตร์นอกไปจากวันแคว้นนี้ก็ดี เป็นความเข้าใจกันว่าจะไม่ตั้งพิศักเก็บเงินให้ต่างกัน ให้เป็นการ ผิดไปจากหลักฐาน ซึ่งจะต้องทำให้เสมอกันในการค้าขาย ดังได้สัญญาไว้ในหนังสือสัญญาทั้งหลายที่กรุงสยามได้ ลงชื่อ

ข้อ ๘

ในที่จะทำการให้สำเร็จไปตามความข้อ ๖ ของหนังสือสัญญาใหญ่วันที่ ๓ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๒ นั้น รัฐบาลสยามจะอนุญาตที่ดินเป็นขนาดกว้างยาว ตามซึ่งจะได้กำหนดให้แก่รัฐบาลบริบดิก ณ ที่ต่าง ๆ ข้างฝั่งขวาแม่น้ำของ คือ

ที่ที่เชียงคาน หนองคาย เมืองไชยบุรี ที่ปากน้ำกำ (ฝั่งขวาหรือฝั่งซ้าย)

เมืองมุกดาหาร เมืองเขมราฐ กับที่ปากน้ำมูน (ฝั่งขวาหรือฝั่งซ้าย)

รัฐบาลทั้งสองจะได้ตกลงกันในการที่จะเอาสิ่งที่เกิดกันไม่ให้เรือเดินได้สะดวกในลำน้ำมูนตอนที่อยู่ ในระหว่างเมืองพิบูลมังสาหาร กับแม่น้ำของ ถ้าเห็นว่าการนั้นจะทำให้สำเร็จไปไม่ได้หรือว่าจะเปลืองเงินเกินไป รัฐบาลทั้งสองจะช่วยกันจัดแจงทำทางบกให้ไปมาถึงกันได้ ในระหว่างเมืองพิบูลมังสาหาร แลแม่น้ำของ

รัฐบาลทั้งสองจะตกลงกันด้วยว่า ในระหว่างเมืองจำปาศักดิ์กับเขตร์แดนเมืองหลวงพระบาง ดังที่ได้ กำหนดลงในข้อ ๒ ของหนังสือสัญญานี้ จะให้มีทางรถไฟขึ้นใช้แทนการเดินทางเรือที่ไม่สะดวกในแม่น้ำของ ถ้า ยอมรับกันว่าเป็นที่ต้องการ

ข้อ ๙

ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ไป เป็นการตกลงกันแล้วว่า รัฐบาลทั้งสองจะช่วยให้มีทางรถไฟตั้งแต่เมืองพนมเปญไปถึง เมืองพระตะบองขึ้นให้ใช้ได้โดยสะดวก การก่อสร้างแลการที่จะกระทำให้มีผลประโยชน์ขึ้นนั้น รัฐบาลทั้งสองจะทำ เองโดยลำพัง ส่วนการในที่ดินแดนของรัฐบาลใดรัฐบาลนั้นรับทำ หรือรัฐบาลทั้งสองจะยินยอมพร้อมกันให้บริษัท ไทยไปกับฝรั่งเศสบริบดิกใดทำก็ได้

๒๗๖

รัฐบาลทั้งสองได้เห็นด้วยแล้วว่าเป็นการจำเป็นที่จะทำการเพื่อให้ทางน้ำในคลองเมืองพระตะบอง ในระหว่างทเลสาปกับเมืองนั้นดีขึ้น เพื่อจนี้รัฐบาลฝรั่งเศสพร้อมตัวที่จะให้ผู้ชำนาญการช่างซึ่งรัฐบาลสยาม อาจจะต้องการใช้ ทั้งสำหรับที่จะทำการแลรักษาการที่กล่าวนี้ด้วย

ข้อ ๑๐

รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บอกรับรายชื่อของคนในบังคับฝรั่งเศสเช่นกับที่มีอยู่แล้ว เคียวนี้ ยกเว้นเสียแต่คนจำพวกที่จะได้ยอมรับกันทั้งสองฝ่ายว่า ได้เข้าจดทะเบียนอยู่ในรายชื่อนั้นโดยเหตุอัน ไม่สมควร เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสจะได้ส่งสำเนารายชื่อเหล่านี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ไทย

บุตร หลาน ของคนอยู่ในบังคับซึ่งเข้าอยู่ในได้อำนาจศาลฝรั่งเศสเช่นนี้จะไม่ม้อำนาจที่จะอ้างเข้าอยู่ใน ทะเบียนได้ ถ้าหากว่าคนเหล่านี้ไม่ได้ตกเป็นคนอยู่ในจำพวกซึ่งได้กำหนดไว้ในข้อสัญญาต่อความข้อนี้ไปใน หนังสือสัญญาน้อยฉบับนี้

ข้อ ๑๑

คนกำเนิดประเทศเอเชีย เกิดในดินแดนซึ่งอยู่ในได้อำนาจโดยทางตรงของกรุงฝรั่งเศสหรือในดินแดน ซึ่งอยู่ในความป้องกันปกครองของกรุงฝรั่งเศสนั้น จะมีอำนาจที่จะรับความป้องกันของฝรั่งเศสได้ ยกเว้นเสียแต่ ผู้ซึ่งได้เข้ามาตั้งอยู่ในกรุงสยาม เมื่อก่อนเวลาที่ดินแดนที่กำเนิดของคนเหล่านั้นได้เข้าอยู่ในอำนาจปกครองหรือ ความป้องกันของฝรั่งเศส

ความป้องกันฝรั่งเศสจะมีไปถึงเพียงบุตรของคนเหล่านั้น แต่จะไม่มีผลเมื่อต่อไปถึงหลานของคน เหล่านี้

ข้อ ๑๒

ในการที่เกี่ยวข้องด้วยอำนาจศาล ซึ่งตั้งแต่นี้ต่อไป คนฝรั่งเศสแลคนในบังคับฝรั่งเศสในกรุงสยาม จะ ต้องเข้าอยู่ในได้บังคับโดยไม่มีที่ยกเว้นเลยนั้น รัฐบาลทั้งสองได้ตกลงกันทำข้อสัญญา ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ขึ้นใช้ แทนข้อสัญญาที่มีอยู่แต่ก่อน

๑. ในความอาญา คนฝรั่งเศสหรือคนในบังคับฝรั่งเศสจะอยู่ในได้บังคับศาลอาญาฝรั่งเศสเท่านั้น
๒. ในความแพ่ง คดีทั้งปวงซึ่งคนไทยเป็นโจทก์ฟ้องคนฝรั่งเศสหรือคนในบังคับฝรั่งเศส จะต้องฟ้อง ต่อศาลกงสุลฝรั่งเศส

คดีทั้งปวงซึ่งคนไทยเป็นจำเลย ศาลไทยสำหรับพิจารณาคดีความต่างประเทศซึ่งได้ตั้งไว้ ณ กรุงเทพมหานคร จะพิจารณาคัดสิน

ยกเว้นเสียแต่ที่ในมณฑลพายัพ คือ เมืองนครเชียงใหม่ เมืองนครลำปาง เมืองลำพูน เมืองน่าน ความ อาญาแลความแพ่งทั้งปวงซึ่งคนในบังคับฝรั่งเศสมีคดี ศาลต่างประเทศไทยจะพิจารณาคัดสิน

แต่เป็นความเข้าใจกันว่า ในคดีความทั้งปวงนี้ กงสุลฝรั่งเศสมีอำนาจที่จะไปอยู่ในศาลเมื่อเวลาชำระได้ หรือจะให้มิผู้แทนผู้หนึ่ง ซึ่งได้รับอำนาจตามสมควรแล้วไปอยู่ที่ศาลในเวลาชำระก็ได้แลเมื่อเห็นว่าเป็นการสมควร แก่ผลประโยชน์ของความยุติธรรมจะทำความแนะนำทุกท้วงขึ้นได้ทุกอย่าง

ในคดีความ ซึ่งคนฝรั่งเศส หรือคนในบังคับฝรั่งเศสเป็นจำเลยนั้น ถ้าในระหว่างความพิจารณา กงสุล ฝรั่งเศสเห็นเป็นเวลาสมควรที่จะถอนคดีความนั้นออกเสียโดยทางที่จะทำหนังสือขอไปเมื่อใดก็ได้

๒๗๗

คดีความนี้ก็ต้องส่งต่อไปยังศาลกงสุลฝรั่งเศส ซึ่งตั้งแต่นั้นไปจะพิจารณาคดีนั้นได้ตามลำพัง และเจ้าพนักงานไทยจะสงเคราะห์ช่วยระงับศาลนั้นด้วย

การฟ้องอุทธรณ์ต่อคำตัดสินทั้งปวงของศาลสำหรับพิจารณาคดีความต่างประเทศก็ดี ของศาลต่างประเทศสำหรับมณฑลพายัพที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นก็ จะต้องไปฟ้องอุทธรณ์ที่ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ

ข้อ ๑๓

ในกาลภายหน้า เรื่องการที่ชาวต่างประเทศเอเชีย ซึ่งมีได้เกิดอยู่ในดินแดนที่ตรงอยู่ในอำนาจ หรือในดินแดนที่อยู่ในความป้องกันของกรุงฝรั่งเศส หรือผู้ซึ่งมิได้เปลี่ยนชาติโดยถูกต้องตามกฎหมาย จะเข้าเป็นคนอยู่ในความป้องกันของฝรั่งเศสได้นั้น รัฐบาลของบริบัตติกจะได้รับอำนาจเท่ากับอำนาจซึ่งกรุงสยามจะยอมให้แก่ประเทศใดในกาลภายหน้า

ข้อ ๑๔

ข้อความทั้งหลายซึ่งมีอยู่ในหนังสือสัญญาใหญ่ สัญญาน้อยแลสัญญาทั้งปวง แต่ก่อนมาในระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศสที่หนังสือสัญญาน้อยฉบับนี้มิได้เปลี่ยนแปลงเสียนั้นยังคงใช้ได้โดยเดิม

ข้อ ๑๕

ถ้าเกิดความขัดข้องไม่เห็นต้องกันในความหมายของหนังสือสัญญา ซึ่งได้เขียนขึ้นในภาษาฝรั่งเศสแลภาษาไทยนี้ ภาษาฝรั่งเศสจะเป็นหลักข้างเดียว

ข้อ ๑๖

หนังสือสัญญาน้อยนี้ จะต้องมือนุญาตในกำหนด ๔ เดือน ตั้งแต่วันที่ได้ลงชื่อหรือให้เร็วกว่านั้น ถ้าจะกระทำได้

ในการที่จะให้เปนพยานสำคัญนั้น ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงชื่อไว้ในหนังสือสัญญานี้ แลได้ประทับตราลงไว้ด้วยกัน

ได้ทำที่กรุงปารีส (เปนสองฉบับเหมือนกัน)

ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๒

(ลงนามแลประทับตรา) พระยาสุริยา

(ลงนามแลประทับตรา) เตลคาสเซ

Convention
entre
la France et le Siam Modifiant
les Stipulations du Traité du 3 Octobre 1893,
Concernant des Territoires et des Autres Arrangements.
Signé à Paris, le 13 Février 1904.*

[Ratifications échangées à Paris, le Décembre 1904.]

Le Président de la République Française et Sa Majesté le Roi de Siam, désireux de rendre plus étroites et plus confiantes les relations d'amitié qui existent entre leurs deux pays et de régler certaines difficultés qui s'étaient élevées sur l'interprétation du Traité et de la Convention du 3 Octobre, 1893, ont décidé de conclure une nouvelle Convention et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir :

Le Président de la République Française, M. Théophile Delcassé, Député, Ministre des Affaires étrangères, etc.; et

Sa Majesté le Roi de Siam, Phya Suriya Nuvat, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près le Président de la République Française, décoré de la première classe de l'Ordre Royal de la Couronne de Siam, Grand officier de l'Ordre National de la Légion d'Honneur, etc.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:—

ARTICLE I

La frontière entre le Siam et le Cambodge part, sur la rive gauche du Grand-Lac, de l'embouchure de la Rivière Stung-Roluos; elle suit le parallèle de ce point dans la direction de l'est jusqu'à la rencontre de la Rivière Prék-Kompong-Tiam, puis remontant vers la nord, elle se confond avec le méridien de ce point de rencontre jusqu'à la chaîne de montagnes Pnom-Dang-Rek. Delà elle suit la ligne de partage des eaux entre les bassins du Nam-Sen et du Mékong, d'une part, et au Nam-Moun d'autre part, et rejoint la chaîne Pnom-Padang dont elle suit la crête vers l'est jusqu'au Mékong. En amont de ce point le Mékong reste la frontière du Royaume de Siam, conformément à l'Article I du Traité du 3 Octobre, 1893.

ARTICLE II

Quant à la frontière le Luang-Prabang, rive droite, et les provinces de Muang-Phicbi et Mung-Nan, elle part du Mékong à son confluent avec Nam-Huong et, suivant le thalweg

de cette rivière jusqu'à son confluent avec le Nam-Tang, remontant ensuite le cours du dit Nam-Tang, elle atteint la ligne de partage des eaux entre les bassins du Mékong et celui de la Ménam en un point situé près de Pou-Dène-Dine. A partir de ce point elle remonte vers le nord, suivant la ligne de faite entre les deux bassins jusqu'aux sources de la Rivière Nam-Kop, dont elle suit le cours jusqu'à sa rencontre avec le Mékong.

ARTICLE III

Il sera procédé à la délimitation des frontières entre le Royaume de Siam et les territoires formant l'Indo-Chine Française. Cette délimitation sera effectuée par des Commissions Mixtes composées d'officiers nommés par les deux pays contractants. Le travail portera sur la frontière déterminée par les Articles I et II, ainsi que sur la région comprise entre le Grand-Lac et la mer.

En vue de faciliter les travaux des Commissions et en vue d'éviter toute possibilité de difficulté dans la délimitation de la région comprise entre le Grand-Lac et la mer, les deux Gouvernements se mettront d'accord, avant la nomination des Commissions Mixtes, pour fixer les points principaux de la délimitation dans cette région, notamment le point où la frontière atteindra la mer.

Les Commissions Mixtes seront nommées et commenceront leurs travaux dans les quatre mois après la ratification de la présente Convention.

ARTICLE IV

Le Gouvernement Siamois renonce à toute prérogative de suzeraineté sur les territoires du Luang-Prabang situés sur la rive droite du Mékong.

Les bateaux de commerce et les trains de bois appartenant à des Siamois auront le droit de naviguer librement sur la partie du Mékong traversant le territoire du Luang-Prabang.

ARTICLE V

Aussitôt que l'accord prévu par l'Article III, paragraphe 2, et relatif à la délimitation de la frontière entre le Grand-Lac et la mer, aura été établi, et aussitôt qu'il sera officiellement notifié aux autorités Françaises que les territoires situés à l'est de la frontière, tels qu'elle est indiquée aux Articles I et II du présent Traité, se trouvent à leur disposition, les troupes Françaises qui occupent provisoirement Chantaboun, en vertu de la Convention du 3 Octobre, 1893, quitteront cette Ville.

ARTICLE VI

Les dispositions de l'Article IV du Traité du 3 Octobre, 1893, seront remplacées par celles qui suivent :

Sa Majesté le Roi de Siam prend l'engagement que les troupes qu'elle enverra ou entretiendra dans tout le bassin Siamois du Mékong seront des troupes de nationalité Siamoise, commandées par des officiers de cette nationalité. Il n'est fait exception à cette règle qu'en faveur de la gendarmerie Siamoise, actuellement commandée par des officiers Danois. Dans le cas où le Gouvernement Siamois voudrait substituer à ces officiers des étrangers appartenant à une autre nationalité, il devrait s'entendre au préalable avec le Gouvernement Français.

En ce qui concerne les provinces de Siem-Reap, de Battambang, et de Sisophon, le Gouvernement Siamois s'engage à n'y entretenir que les contingents de police nécessaires pour le maintien de l'ordre. Ces contingents seront recrutés exclusivement sur place parmi les indigènes.

ARTICLE VII

A l'avenir, dans la partie Siamoise du bassin du Mékong, le Gouvernement Royal, s'il désire exécuter des ports, canaux, chemins de fer (notamment des chemins de fer destinés à relier la capitale à un point quelconque de ce bassin), se mettra d'accord avec le Gouvernement Français, dans le cas où ces travaux ne pourraient être exécutés exclusivement par un personnel et avec des capitaux Siamois. Il en serait naturellement de même pour l'exploitation des dites entreprises.

En ce qui concerne l'usage des ports, canaux, chemins de fer, aussi bien dans la partie Siamoise du bassin du Mékong, que dans le reste du Royaume, il est entendu qu'aucun droit différentiel ne pourra être établi contrairement au principe de l'égalité commerciale inscrit dans les Traités signés par le Siam.

ARTICLE VIII

En exécution de l'Article VI du Traité du 3 Octobre, 1893, des terrains d'une superficie à déterminer seront concédés par le Gouvernement Siamois au Gouvernement de la République aux points suivants situés sur la rive droite du Mékong:

Zieng-Khan, Non-Khay, Muong-Saniabouri, embouchure de Nam-Khan (rive droite ou rive gauche), Bang-Mouk-Dahan, Kemmarat et embouchure du Nam-Moun (rive droite ou rive gauche).

Les deux Gouvernements s'entendront pour dégager le cours du Nam-Moun, entre son confluent avec le Mékong et Pimoun, des obstacles qui gênent la navigation. Dans le cas où ces travaux seraient reconnus inexécutables ou trop coûteux, les deux Gouvernements se concerteraient pour l'établissement d'une voie terrestre de communication entre Pimoun et le Mékong.

Ils s'entendront également pour établir entre Bassac et la frontière du Luang-Prabang, telle qu'elle résulte de l'Article II du présent Traité, les lignes ferrées qui seraient reconnues nécessaires pour suppléer au défaut de navigabilité du Mékong.

ARTICLE IX

Dès à présent il est convenu que les deux Gouvernements faciliteront l'établissement d'une voie ferrée reliant Pnom-Penh à Battambang, la construction et l'exploitation seront faites soit par les Gouvernements eux-mêmes, chacun d'eux se chargeant de la partie qui est sur son territoire soit par une Compagnie Franco-Siamoise agréée par les deux Gouvernements.

Les deux Gouvernements sont d'accord sur la nécessité de faire des travaux pour améliorer le cours de la rivière de Battambang entre le Grand-Lac et cette ville. A cet effet le Gouvernement Français est prêt à mettre à la disposition du Gouvernement Siamois les agents techniques celui-ci pourrait avoir besoin tant en vue de l'exécution que de l'entretien des dits travaux.

ARTICLE X

Le Gouvernement de Sa Majesté Siamoise accepte les listes des protégés Français telles qu'elles existent actuellement, à l'exception des individus dont il serait reconnu, de part et d'autre, que l'inscription a été indûment obtenue. Copie de ces listes sera communiquée aux autorités Siamoises par les autorités Françaises.

Les descendants des protégés ainsi maintenus sous la juridiction Français n'auront plus le droit de réclamer leur inscription, s'ils en rentrent pas dans la catégorie des personnes visées à l'Article suivant de la présente Convention.

ARTICLE XI

Les personnes d'origine Asiatique nées sur un territoire soumis à la domination directe ou placé sous le Protectorat de la France, sauf celles qui ont fixé leur résidence au Siam avant l'époque où le territoire dont elles sont originaires a été placé sous domination ou sous ce Protectorat, auront droit à la protection Française.

La protection Française sera accordée aux enfants de ces personnes, mais ne s'étendra pas à leurs petits-enfants.

ARTICLE XII

En ce qui concerne la juridiction à laquelle seront désormais soumis, sans aucune exception, tous les Français et protégés Français au Siam, les deux Gouvernements conviennent de substituer aux dispositions suivantes:—

1. En matière pénale, les Français ou protégés Français ne seront justiciables que de l'autorité judiciaire Française.

2. En matière civile, tout procès intenté par un Siamois contre un Français ou protégé Français sera porté devant le Tribunal Consulaire Français.

Tout procès dans lequel le défendeur sera Siamois, sera porté devant la Cour Siamoise des causes étrangères instituée à Bangkok.

Par exception, dans les provinces de Xieng-Mui, Lakhon, Lampoun et Nan, tous les procès civils et criminels intéressant les ressortissants Français seront portés devant la Cour Internationale Siamoise.

Mais il est entendu que, dans tous ces procès, le Consul de France aura le droit d'assister aux audiences ou de s'y faire représenter par un Délégué dûment autorisé et de formuler toutes observations qui lui sembleront convenables dans l'intérêt de la justice.

Au cas où le défendeur serait Français ou protégé Français, le Consul de France pourra, à tout moment au cours de la procédure, s'il le juge opportun et moyennant une requisição écrite, évoquer l'affaire en cause.

Celle-ci sera alors transférée au Tribunal Consulaire Français, qui sera, à partir de ce moment, seul compétent, et auquel les autorités Siamoises seront tenues de prêter le concours de leurs bons offices.

Les appels des jugements rendus tant par la Cour des Causes Etrangères que par la Cour Internationale, pour les quatre provinces susmentionnées seront portés devant la Cour d'Appel de Bangkok.

ARTICLE XIII

En ce qui concerne, pour l'avenir, l'admission à la protection Française des Asiatiques qui ne sont pas nés sur un territoire soumis à l'autorité directe ou au Protectorat de la France, ou qui ne se trouvent pas légalement naturalisés, le Gouvernement de la République jouira de droits égaux à ceux que le Siam accorderait à toute autre Puissance.

ARTICLE XIV

Les dispositions des anciens Traités, Accords, et Conventions entre la France et le Siam, non modifiées par la présente Convention, restent en pleine vigueur.

ARTICLE XV

En cas de difficultés d'interprétation de la présente Convention, rédigée en Français et en Siamois, le texte Français fera seul foi.

ARTICLE XVI

La présente Convention sera ratifiée dans un délai de quatre mois à partir du jour de la signature, ou plus tôt si faire se peut.

En soi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, en double exemplaire, le 13 Février, 1904.

(L.S.) DELCASSÉ.

(L.S.) PHYA SURIYA

หนังสือสัญญา
ระหว่าง
กรุงเทพฯ กับ กรุงฝรั่งเศส
ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ (ค.ศ. ๑๙๐๓)*

ด้วยเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๖ หม่อมเจ้าจุฑาธุชธาดาถราชกุมารีพิเศษ และผู้มีอำนาจเต็มกับมองซิเออร์ปิซอง เสนาบดีว่าการต่างประเทศฝ่ายฝรั่งเศสได้แลกเปลี่ยนฉบับร่างหนังสือสัญญาต่อกันเสร็จแล้ว มีข้อความในหนังสือสัญญานั้นดังต่อไปนี้

สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม กับเปรีซิเด็นต์แห่งวิปธิกฝรั่งเศส อาศัยเหตุผลการณ์อันมีขึ้นเมื่อทำการปักปันเขตแดนเพื่อจะให้สำเร็จตามความในหนังสือสัญญาลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๒ คฤสศักราช ๑๘๐๔ นั้น มีความประสงค์ที่จะแบ่งปันเขตแดนสยาม ซึ่งติดต่อกับเขตแดนฝรั่งเศส ให้แล้วเสร็จเป็นครั้งที่สุดโดยท่วงต่างฝ่ายต่างผ่อนผันแลกเปลี่ยนเขตแดนต่อกับประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งมีความประสงค์ที่จะให้การที่เกี่ยวข้องกัน ในระหว่างสองประเภทนี้สะดวกดีขึ้น โดยแก้ไขจัดใช้วิธีอำนาจเป็นแบบเดียว แลให้คนในป้องกันฝรั่งเศสซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ มีกรรมสิทธิ์มากขึ้นอีกด้วย จึงได้ตกลงกันทำหนังสือสัญญาใหม่ ฉบับหนึ่งแล้ว ได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มสำหรับการทำหนังสือสัญญานี้ทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามนั้น พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปการภวาคมมหาจักรีบรมราชวงศ์ แลตราครองออฟฟิศเซีย ลีของคอนเนอร์ ฯลฯ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ฝ่ายหนึ่ง

ฝ่ายเปรีซิเด็นต์แห่งวิปธิกฝรั่งเศส นั้น มองซิเออร์ วิกตอร์เอมิล มารี โยเสฟ คอสแลง (เคอ ปลังซี) อัครราชทูตพิเศษแลผู้มีอำนาจเต็มของวิปธิกฝรั่งเศส ตราออฟฟิศเซีย ลีของ คอนเนอร์ กับ รองเสตรุกของวิปธิกอีกฝ่ายหนึ่ง

ต่างได้รับหนังสือมอบอำนาจด้วยกันทั้งสองฝ่าย ที่ได้สอบสวนกันเห็นถูกต้องตามแบบอย่างแล้ว จึงได้พร้อมกันตกลงทำสัญญา มีข้อความดังกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑

รัฐบาลสยามยอมยกดินแดนเมืองพระตะบอง เมืองเสียมราฐกับเมืองศรีโสภณให้แก่กรุงฝรั่งเศสตามกำหนดเขตแดน ดังว่าได้ในข้อ ๑ ของสัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดนซึ่งติดต่อกับสัญญานี้

ข้อ ๒

รัฐบาลฝรั่งเศสยอมยกดินแดนเมืองด่านซ้าย แลเมืองตราดกับทั้งเกาะหลายซึ่งอยู่ภายใต้แหลมสิงห์ลงไปจนถึงเกาะกูดนั้นให้แก่กรุงเทพฯ ตามกำหนดเขตแดนดังว่าไว้ในข้อ ๒ ของสัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดนดังกล่าวมาแล้ว

ข้อ ๓

การที่จะส่งมอบดินแดนเหล่านี้ซึ่งกันและกันนั้น จะได้จัดให้สำเร็จภายในยี่สิบวัน คั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนนร่างสัญญา

* กองบรรณสาร แห่ง ๒.๒๕ หมวดสนธิสัญญา (การเจรจาทำสนธิสัญญาเขตแดนไทยฝรั่งเศสคฤสศักราช ๒๔๔๔ (๑๙๐๓))

ข้อ ๔

กรรมการร่วมกันของหนึ่ง มีนายทหารแลพนักงานฝ่ายไทยแลฝรั่งเศส ซึ่งสองประเทศที่ทำสัญญาจะ
ได้เลือกตั้งขึ้นภายในสี่เดือน ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนวีตีสัญญานี้แล้ว แลให้ไปปักเขตแดนทั้งปวงที่ตกลงกัน
ใหม่นี้ กรรมการนี้จะได้ลงมือปักปันในฤดูที่จะทำการได้ทันที แลให้ทำการตามความที่กำหนดที่กล่าวไว้ในสัญญา
ว่าด้วยปักปันแดนที่ติดท้ายหนังสือสัญญานี้

ข้อ ๕

บรรดาคนชาวทวีปเอเชีย ซึ่งอยู่ในบังคับหรือในป้องกันของฝรั่งเศสผู้ซึ่งจะได้จัดบัญชีตามความข้อ ๑๑
ในหนังสือสัญญานี้วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๒ ศกศตศักราช ๑๘๐๔ นั้น ถ้าเป็นคนที่จะจัดบัญชี
ในที่ว่าการกงสุลฝรั่งเศสในกรุงสยามภายหลังวันที่ลงชื่อหนังสือสัญญานี้ฉบับนี้แล้ว จะต้องอยู่ในอำนาจศาลฝ่าย
สยามตามธรรมเนียมของบ้านเมือง

อำนาจศาลคดีต่างประเทศฝ่ายสยาม ซึ่งได้ไว้ในข้อ ๑๒ ของหนังสือสัญญานี้วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์
รัตนโกสินทรศก ๑๒๒ ศกศตศักราช ๑๘๐๔ นั้น จะต้องผ่อนผันตามสัญญาว่าด้วยอำนาจศาลที่ติดท้ายหนังสือสัญญา
นี้ ให้ขยายให้ทั่วทั้งกรุงสยามสำหรับคนชาวเอเชีย ซึ่งอยู่ในบังคับหรืออยู่ในป้องกันของฝรั่งเศสที่ไว้ในข้อ ๑๐ แล
ข้อ ๑๑ ของหนังสือสัญญาเก่าที่กล่าวมาแล้ว แลเป็นคนที่ได้จัดบัญชีอยู่ในที่ว่าการกงสุลฝรั่งเศสในปัจจุบันนี้

วิธีอำนาจศาลอย่างนี้จะเลิกไม่ใช้ต่อไป คือจะเปลี่ยนอำนาจศาลคดีต่างประเทศไปเป็นอำนาจศาลฝ่าย
สยามตามธรรมเนียมของบ้านเมือง เมื่อได้ประกาศใช้กฎหมายรวมลักษณะต่างๆ คือกฎหมายรวมลักษณะอาญา
หรือโทษ กฎหมายลักษณะแพ่งและการค้าขาย กฎหมายลักษณะวิธีพิจารณาคดี แลกฎหมายลักษณะจัดตั้งศาล

ข้อ ๖

คนชาวเอเชียซึ่งอยู่ในบังคับแลป้องกันของฝรั่งเศส จะได้มีกรรมสิทธิ์เหมือนคนในพื้นที่เมืองตลอดทั่วกรุง
สยาม คือกรรมสิทธิ์ในการถือที่ดิน กรรมสิทธิ์ในการที่จะอยู่หรือจะเที่ยวไปแห่งใด ๆ ได้ ไม่มีข้อกำหนดห้ามด้วย
คนเหล่านี้จะต้องเสียภาษีอากร แลส่ง หรือการเกณฑ์ใช้ราชการตามธรรมเนียม
แต่จะได้ยกเว้นจากการเกณฑ์เป็นทหาร แลจะไม่ต้องเสียภาษี หรือค่าแรงแทนเกณฑ์เป็นการพิเศษขึ้นอีก

ข้อ ๗

ข้อความทั้งปวง ในหนังสือสัญญาใหญ่น้อยทั้งปวงที่มีอยู่แล้วก่อน ในระหว่างกรุงสยามกับฝรั่งเศส ซึ่งไม่
ได้แก้ไขไว้ในหนังสือนี้ ต้องคงอยู่ตามเดิม

ข้อ ๘

ถ้ามีข้อเถียงกันขึ้นในการแปลความหมายของหนังสือสัญญานี้ที่ได้ทำไว้ทั้งภาษาไทยแลภาษาฝรั่งเศสนั้น
จะต้องใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก

หนังสือสัญญานี้ จะต้องไว้ภายในกำหนดสี่เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้ลงชื่อหรือก่อนกำหนดนั้น ถ้ากระทำได้
หนังสือสัญญานี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงชื่อแลประทับตราไว้เป็นสำคัญกระทำอย่างละ ๒ ฉบับ
ณ กรุงเทพมหานคร ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ศกศตศักราช ๑๘๐๗

(ลงนามประทับตรา) เทวะวงศ์โรปการ

(ลงนามประทับตรา) วี ลอลแลง (เดอ ปลังซี)

สัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดน ติดท้ายหนังสือสัญญาลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕*

เพื่อประโยชน์ ที่จะให้กรรมการซึ่งกล่าวไว้ในข้อ ๔ ของหนังสือสัญญาลงวันนี้ จัดการปักปันเขตแดน ให้สะดวก และเพื่อที่จะไม่ให้เกิดมีข้อขัดข้องขึ้นได้ ในการปักปันเขตแดนนั้น รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม กับรัฐบาลของริบปติกฝรั่งเศสจึงได้ยินยอมตกลงกันตามความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑

เขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศสนั้น ตั้งแต่ชายทะเลที่ตรงข้ามจากยอดเขาสูงที่สุดของเกาะกูด เป็นหลักแล้ว ตั้งแต่นั้นต่อไปทางตะวันออกเฉียงเหนือถึงสันเขาพนมกระวาน และเป็นที่เข้าใจกันชัดเจนด้วยว่า แม้จะมีเหตุการณ์อย่างไร ก็ดี ฟากไหนเขาเหล่านี้ข้างทิศตะวันออกรวมทั้งที่ลุ่มน้ำคลองเกาะปอดด้วยนั้น ต้องคงเป็นดินแดนฝ่ายอินโดจีนของฝรั่งเศส แล้วเขตแดนต่อไปตามสันเขาพนมกระวานทางทิศเหนือ จนถึงเขาพนมทม ซึ่งเป็นเขาใหญ่ปันน้ำทั้งหลายระหว่างลำน้ำที่ไหลตกอำเภอสยามฝ่ายหนึ่ง กับลำน้ำที่ไหลตกทะเลสาบอีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่เขาพนมทมนั้นเขตแดนไปตามทิศพายัพก่อนแล้ว จึงไปตามทิศเหนือตามเขตแดน ซึ่งอยู่ในปัจจุบันนี้ระหว่างเมืองพระตะบองฝ่ายหนึ่ง กับเมืองจันทบุรีและเมืองตราดอีกฝ่ายหนึ่งแล้วต่อไปจนถึงที่เขตแดนนี้ข้ามลำน้ำใส ตั้งแต่นั้นต่อไปตามลำน้ำนี้จนถึงปากที่ต่อกับลำน้ำศรีโสภณ แลตามลำน้ำศรีโสภณต่อไปจนถึงที่แห่งหนึ่งในลำน้ำนี้ ประมาณสิบกิโลเมตรหรือสองร้อยห้าสิบล้านได้เมืองอารัญ ตั้งแต่นั้นได้เส้นตรงไปจนถึงเขาแดงแรก ตรงระหว่างกลางทางช่องเขาทั้ง ๒ ที่เรียกว่าช่องตะโกกับช่องเสม็ด แต่ได้เป็นที่เข้าใจกันว่า เส้นเขตแดนที่กล่าวมาที่สุดนี้ จะต้องปักปันกันให้มีทางเดินตรงในระหว่างเมืองอารัญกับช่องตะโกคงไว้ในเขตกรุงสยาม ตั้งแต่ที่เขาแดงแรกที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เขตแดนต่อไปตามเข้าน้ำที่ตกทะเลสาบแลแม่น้ำโขงฝ่ายหนึ่ง กับที่ตกน้ำมูนอีกฝ่ายหนึ่งแล้วต่อไปจนตกลำแม่น้ำโขงได้ปากมูน ตรงปากห้วยตอนตามเส้นเขตแดน ที่กรรมการปักปันแดนครั้งก่อนได้ตกลงกันแล้วเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ฤดูแลศักราช ๑๘๐๗

ได้เขียนเส้นพรมแดนประมินไว้อย่างหนึ่ง ในแผนที่ตามความที่กล่าวในข้อนี้ติดเนื่องไว้ท้ายสัญญานี้ด้วย

ข้อ ๒

เขตแดนเมืองหลวงพระบางนั้น ตั้งแต่ข้างทิศใต้ในแม่น้ำโขงที่ปากน้ำเหืองแล้ว ปล่อยให้ตามกลางลำน้ำเหืองนี้ จนถึงที่แรกเกิดน้ำนี้ที่เรียกว่าภูเขาเมียง ต่อนี้เขตแดนไปตามเข้าน้ำตกแม่น้ำโขงฝ่ายหนึ่ง กับตกแม่น้ำเจ้าพระยาอีกฝ่ายหนึ่ง จนถึงที่ในลำแม่น้ำโขงที่เรียกว่าแก่งผาได ตามเส้นพรมแดนที่กรรมการปักปันแดนได้ตกลงกันไว้แต่ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ฤดูแลศักราช ๑๘๐๖

* กองบรรณสาร, แฟ้ม ๒.๒๔ หมวดสนธิสัญญา, การเจรจาทำสนธิสัญญาเขตแดนไทย-ฝรั่งเศส ศักราช ๒๔๔๔ (๑๘๐๗)

ข้อ ๓

กรรมการปักปันเขตแดนที่กล่าวไว้ในข้อ ๔ ของหนังสือสัญญาลงวันนี้ จะต้องทำการปักปันหมายเขต
ลงไว้ในพื้นที่ตามเขตแดนที่ไว้ในข้อ ๑ นี้ ถ้าในเวลาที่กำลังไปทำการปักปันเขตแดนกันอยู่นั้น รัฐบาลฝรัง
เศสจะมีประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงเส้นพรมแดนที่ได้ตกลงยินยอมกันไว้แล้ว การที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงกันนี้ ถึง
โดยว่าจะเกิดมีเหตุการณ์อย่างไร ก็ดี จะต้องทำให้เป็นที่สว่างล้าเสียประโยชน์ของรัฐบาลสยามด้วย

สัญญานี้ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงชื่อและประทับตราไว้เป็นสำคัญอย่างละ ๒ ฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ฤดูศกศักราช ๑๙๐๗

(ลงพระนามและประทับตรา) เทเวรังคีวโรปการ

(ลงนามและประทับตรา) วี คอลแลง (เคอ ปลังซี)

Entre

**Sa Majesté le Roi de Siam et Monsieur le Président
de la République Française.**

A la suite des opérations de délimitation entreprises en exécution de la Convention du 13 Février 1904, désireux d'une part d'assurer le règlement final de toutes les questions relatives aux frontières communes de l'Indo-Chine et du Siam, par un système réciproque et rationnel d'échanges, désireux d'autre part de faciliter les relations entre les deux pays par l'introduction progressive d'un système uniforme de juridiction et par l'extension des droits des ressortissants français établis au Siam, ont décidé de conclure un nouveau traité et ont nommé à cet effet pour leurs plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Siam :

Son Altesse Royale le Prince Devawongse Varoprakar, Chevalier de l'ordre de Maha Chakriri, Grand Officier de la Légion d'honneur, etc., Ministre des Affaires Etrangères;

Monsieur le Président de la République Française :

Monsieur Victor Emile Marie Joseph Collin (de Plancy), Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française au Siam, Officier de la Légion d'honneur et de l'Instruction Publique;

Lesquels munis de pleins pouvoirs, qui ont été trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE I

Le Gouvernement Siamois cède à la France les territoires de Battambang, Siemréap et Sisophon, dont les frontières sont définies par la clause I du protocole de délimitation ci-annexé.

ARTICLE II

Le Gouvernement Français cède au Siam les territoires de Dan-Sai et de Kratt, dont les frontières sont définies par les clauses I & II du dit protocole, ainsi que toutes les îles situées au sud du Cap Lemling, jusques et y compris Kob-Kut.

ARTICLE III

La remise de ces territoires aura lieu de part et d'autre dans un délai de vingt jours après la date à laquelle le présent traité aura été ratifié.

ARTICLE IV

Une commission mixte, composée d'officiers et de fonctionnaires français et siamois, sera nommée par les deux pays contractants, dans un délai de quatre mois après la ratification du présent traité, et chargée de délimiter les nouvelles frontières. Elle commencera ses travaux dès que la saison le permettra et les poursuivra en se conformant au protocole de délimitation annexé au présent traité.

ARTICLE V

Tous les asiatiques, sujets et protégés français qui se feront inscrire dans les Consulats de France au Siam après la signature du présent traité, par application de l'article XI de la Convention du 13 Février 1904, seront justiciables des tribunaux siamois ordinaires.

La juridiction des Cours internationales Siamoises, dont l'institution est prévue par l'article XII de la Convention du 13 Février 1904, sera, dans les conditions énoncées au protocole de juridiction ci-annexé, étendue, dans tout le royaume de Siam, aux asiatiques sujets et protégés français visés par les articles X et XI de la même Convention, et actuellement inscrits dans les Consulats de France au Siam.

Ce régime prendra fin et la compétence des Cours internationales sera transférée aux tribunaux siamois ordinaires, après la promulgation et la mise en vigueur des codes siamois (code pénal, code civil et commercial, codes de procédure et loi d'organisation judiciaire).

ARTICLE VI

Les asiatiques sujets et protégés français jouiront, dans toute l'étendue du royaume de Siam, des droits et prérogatives dont bénéficient les nationaux du pays, notamment des droits de propriété, de libre résidence et de libre circulation.

Ils seront soumis aux impôts et prestations ordinaires.

Ils seront exempts de service militaire et ne seront pas assujettis aux réquisitions et taxes extraordinaires.

ARTICLE VII

Les dispositions des anciens traités, accords et conventions entre la France et le Siam non modifiés par le présent traité restent en pleine vigueur.

ARTICLE VIII

En cas de difficulté d'interprétation du présent traité rédigé en français et en siamois, le texte français fera seul foi.

ARTICLE IX

Le présent traité sera ratifié dans un délai de quatre mois à partir du jour de la signature, ou plus tôt, si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bangkok, en double exemplaires, le vingt trois Mars mil neuf cent sept.

(L.S.) Signé : DEVAWONGSE VAROPRAKAR

(L.S.) Signé : V. COLLIN. (DE PLANCY)

Protocole
Concernant la délimitation des frontières et annexé
au traité du 23 Mars 1907.

En vue de faciliter les travaux de la Commission prévue à l'article IV du traité en date de ce jour, et en vue d'éviter toute possibilité de difficulté dans la délimitation, le Gouvernement de Sa Majesté le Roi de Siam et le Gouvernement de la République Française sont convenus de ce qui suit :

CLAUSE I

La frontière entre l'Indo-Chine Française et le Siam part de la mer en un point situé en face du plus haut sommet de l'île de Koh-Kut. Elle suit à partir de ce point une direction Nord-Est jusqu'à la crête des Pnom-Krevanh. Il est formellement convenu que, dans tous les cas, les versants Est de ces montagnes y compris la totalité du bassin du Klong-Kopo, doivent rester à l'Indo-Chine française.

La frontière suit la crête des Pnom-Krevanh dans la direction du Nord jusqu'au Pnom-Thom qui se trouve sur la ligne principale de partage des eaux, entre les rivières qui coulent vers le Golfe de Siam, et celles qui coulent vers le Grand-Lac. Du Pnom-Thom, la frontière suit d'abord dans la direction du Nord-Ouest, puis dans la direction du Nord, la limite actuelle entre la province de Battambang d'une part, et celles de Chantaboun et Kralt d'autre part, jusqu'au point où cette frontière coupe la rivière appelée Nam-Sai. Elle suit alors le cours de cette rivière jusqu'à son confluent avec la rivière de Sisophon et cette dernière jusqu'à un point situé à dix kilomètres en aval de la ville d'Aranh. De ce dernier point enfin, elle se continue en droite ligne jusqu'à un point situé sur les Dang-Reck, à mi-chemin entre les passes appelées Chong-Ta-Koh et Chong-Sa-Met. Il est entendu que cette dernière ligne doit laisser en territoire siamois la route directe entre Aranh et Chong-Ta-Koh.

A partir du point ci-dessus mentionné, situé sur la crête des Dang-Reck, la frontière suit la ligne de partage des eaux entre le bassin du Grand-Lac et du Mékong d'une part et le bassin du Nam-Moun d'autre part, et aboutit au Mékong en aval de Pak-Moun, à l'embouchure du Huei-Done, conformément au tracé adopté par la précédente commission de délimitation le 18 Janvier 1907.

CLAUSE II

Un croquis schématique de la frontière d'écrite ci-dessus, est annexé au présent protocole.

22 Du côté de Luang-Prabang, la frontière se détache du Mékong, au sud, à l'embouchure du Nam-Huong, suit le et thalweg de cette rivière jusqu'à sa source qui se trouve située au Phu-Khao-Mieng. De là, la frontière suit la ligne de partage des eaux ; entre le Mékong, et la Mènam et aboutit au Mékong au point appelé Keng-Pha-Dai conformément au tracé adopté par la précédente commission de délimitation le 16 Janvier 1906.

CLAUSE III

La commission de délimitation prévue à l'article IV du traité en date de ce jour aura à déterminer et à tracer au besoin sur le terrain, la partie de la frontière décrite dans la clause du présent protocole. Si, au cours des opérations de délimitation, le Gouvernement français désirait obtenir une rectification de frontière, dans le but de substituer des lignes naturelles à des lignes conventionnelles, cette rectification ne pourrait être faite dans aucun cas, au détriment du Gouvernement Siamois.

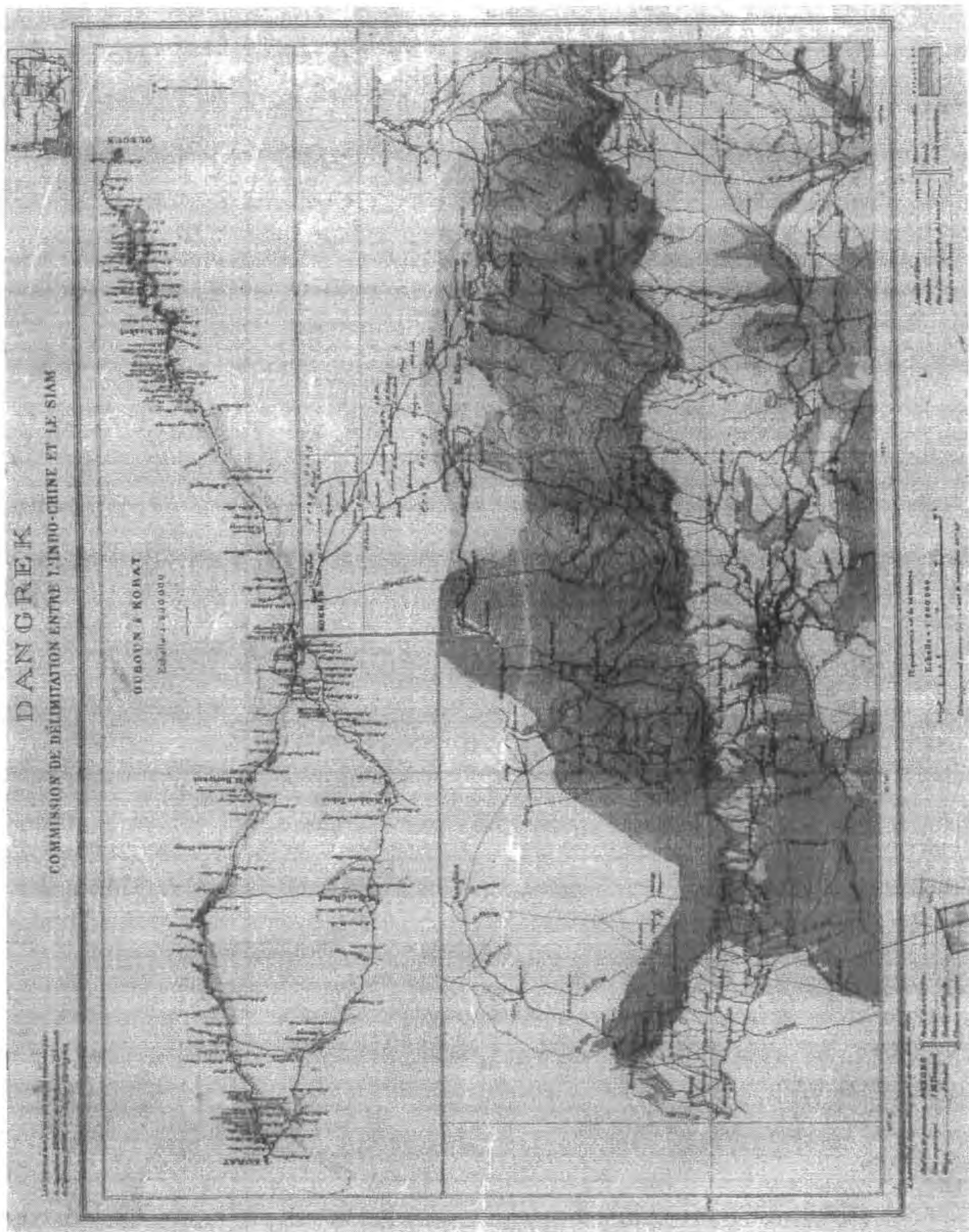
En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent protocole et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bangkok en double exemplaire, le vingt trois Mars mil neuf cent sept.

(L.S.) Signé : DEYAWONGSE VAROPHRKAR.

(L.S.) " : V. COLLIN (DE PLANCY).

เอกสารหมายเลข 3

KHONG

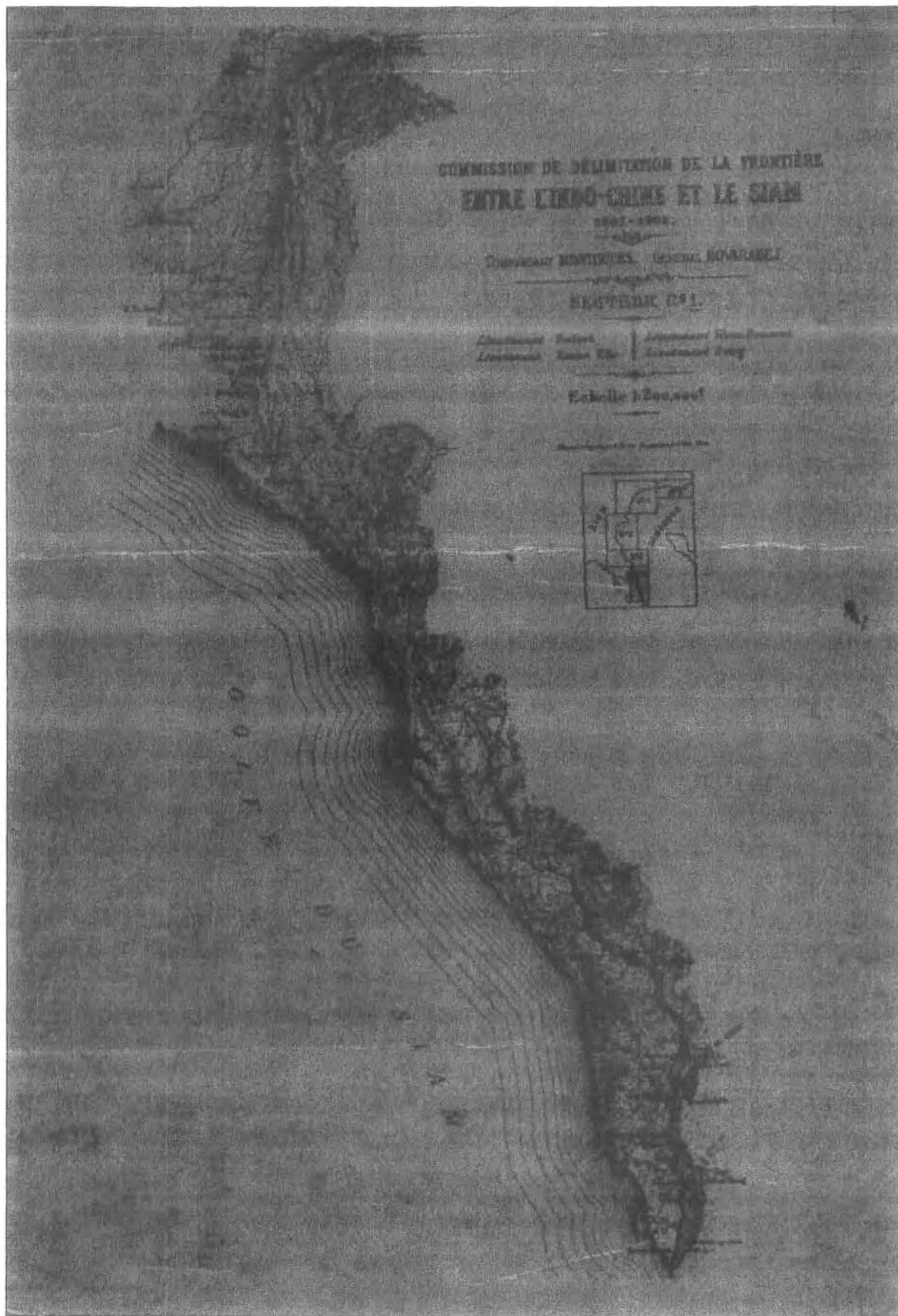
COMMISSION DE DÉLIMITATION ENTRE L'INDO-CHINE ET LE SIAM

Échelle : 1:500,000
 Projections : Méridienne de Cassini
 Révision : 1903
 Service Géographique de l'État
 Paris

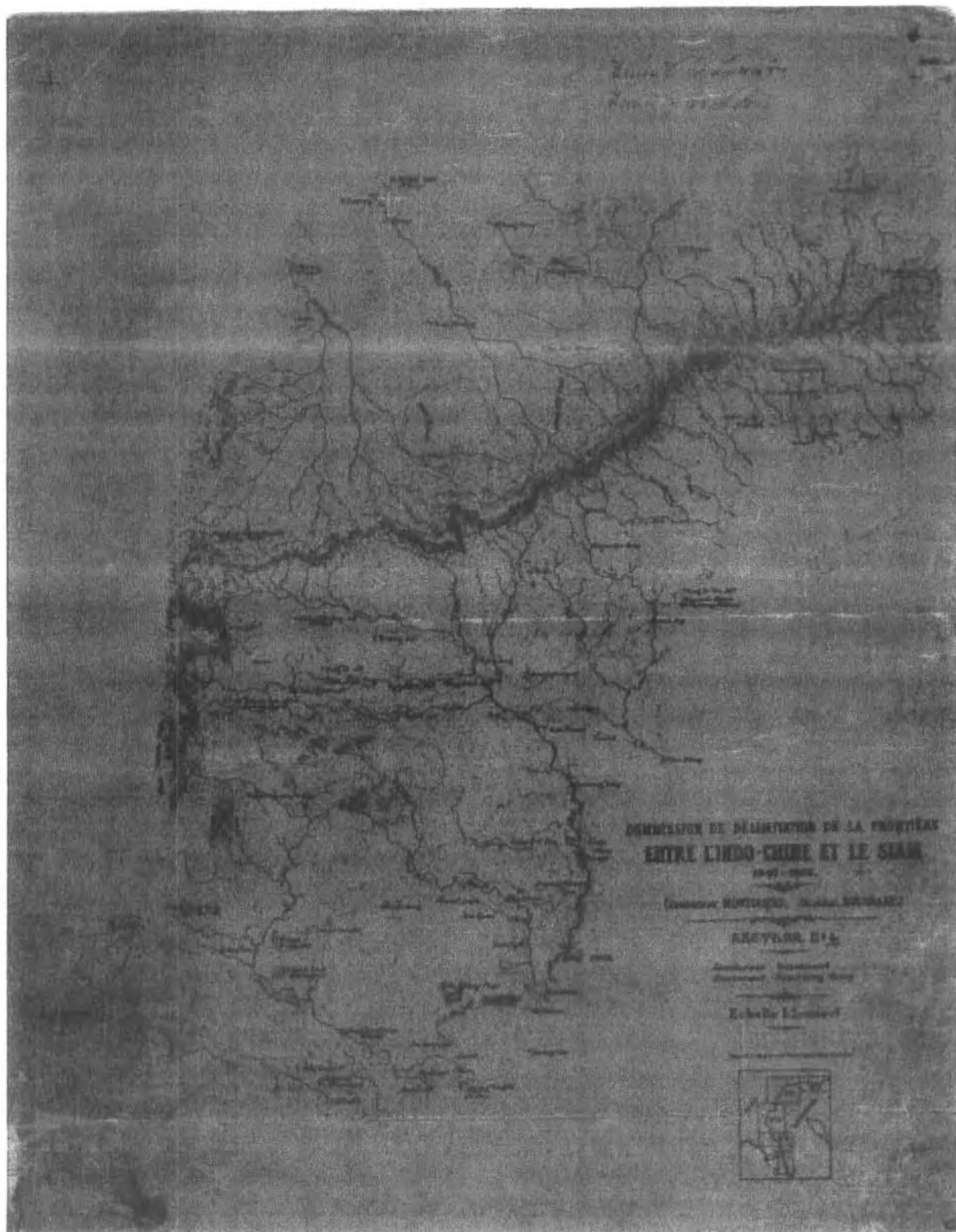

Legend and scale information:
 Échelle : 1:500,000
 Projections : Méridienne de Cassini
 Révision : 1903
 Service Géographique de l'État
 Paris

Symbols and abbreviations:
 ———— Frontière internationale
 ———— Frontière administrative
 ———— Frontière provinciale
 ———— Frontière communale
 ———— Frontière de canton
 ———— Frontière de village
 ———— Frontière de hameau
 ———— Frontière de ferme
 ———— Frontière de rizières
 ———— Frontière de champs
 ———— Frontière de forêts
 ———— Frontière de montagnes
 ———— Frontière de vallées
 ———— Frontière de plaines
 ———— Frontière de collines
 ———— Frontière de plateaux
 ———— Frontière de montagnes élevées
 ———— Frontière de montagnes basses
 ———— Frontière de vallées profondes
 ———— Frontière de vallées superficielles
 ———— Frontière de plaines basses
 ———— Frontière de plaines élevées
 ———— Frontière de plateaux élevés
 ———— Frontière de plateaux bas

บันทึกความเข้าใจ เอกสารหมายเลข 4
ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา
ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา

ปรารถนาที่จะกระชับความผูกพันแห่งมิตรภาพที่มีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสอง
ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เชื่อว่าการปักปันเขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
จะช่วยระงับความขัดแย้งตามชายแดนที่เกิดจากปัญหาเขตแดน และจะกระชับความสัมพันธ์ฉันมิตร
ที่มีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเชื่ออำนาจต่อการเดินทางและความร่วมมือของ
ประชาชนของประเทศทั้งสองตามแนวชายแดน

ระลึกถึงแถลงการณ์ร่วมของนายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทยกับนายกรัฐมนตรี
แห่งราชอาณาจักรกัมพูชาฉบับลงวันที่ 13 มกราคม 2537 (ปี ค.ศ. 1994) ซึ่งได้ตกลงกันจะจัดตั้ง
คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชาในเวลาอันสมควร

ระลึกอีกด้วยถึงคำแถลงร่วมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการจัดทำหลักเขตแดน
ทางบกร่วมไทย-กัมพูชาฉบับลงวันที่ 21 มิถุนายน 2540 (ปี ค.ศ. 1997) ซึ่งได้ตกลงกันจะจัดตั้ง
คณะกรรมการจัดการจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมไทย-กัมพูชา ที่จะได้รับมอบหมายภารกิจให้จัดทำ
หลักเพื่อชี้แนวเขตแดนทางบกระหว่างประเทศทั้งสอง

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

จะร่วมกันดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรไทย
กับราชอาณาจักรกัมพูชาให้เป็นไปตามเอกสารต่อไปนี้

(ก) อนุสัญญาระหว่างสยามกับฝรั่งเศสแก้ไขเพิ่มเติมข้อบทแห่งสนธิสัญญา
ฉบับลงวันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทรศก 112 (ปี ค.ศ. 1893) ว่าด้วยดินแดนกับข้อตกลงอื่น ๆ
ฉบับลงนาม ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 122 (ปี ค.ศ. 1904)

(ข) สนธิสัญญาระหว่างสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามกับประธานาธิบดีแห่ง

๖/๒๕

๖/๒๕

สาธารณรัฐฝรั่งเศส ฉบับลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907) กับพิธีสารว่าด้วยการปักปันเขตแดนแบบท้ายสนธิสัญญาฉบับลงวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907) และ

(ค) แผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลงานการปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1907 กับเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้อนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1907 ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

ข้อ 2

1. ให้มีคณะกรรมการจัดการจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมไทย-กัมพูชา ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า 'คณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วม' ประกอบด้วยประธานร่วม 2 คนและกรรมการอื่น ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของแต่ละฝ่าย ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งราชอาณาจักรไทยกับที่ปรึกษารัฐบาลกัมพูชาผู้รับผิดชอบกิจการชายแดนแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประธานร่วม รัฐบาลของประเทศทั้งสองจะแจ้งการแต่งตั้งดังกล่าวต่อกันภายในหนึ่งเดือนหลังจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เริ่มใช้บังคับ

2. คณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมจะประชุมกันปีละครั้งในประเทศไทยและประเทศกัมพูชาสลับกัน ในกรณีที่ว่า เป็น คณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมอาจประชุมกันสมัยพิเศษเพื่อหารือเรื่องเร่งด่วนที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่

3. ให้คณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

- (ก) รับผิดชอบให้การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมเป็นไปตามข้อ 1
- (ข) พิจารณาและรับรองแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนร่วม
- (ค) กำหนดความเร่งด่วนของพื้นที่ที่จะสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
- (ง) มอบหมายงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนให้คณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม ซึ่งจะกล่าวถึงในข้อ 3 ต่อไป และควบคุมดูแลและติดตามการดำเนินการให้เป็นผลตามที่ได้มอบหมาย
- (จ) พิจารณารายงานหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม

๖๕

Bangkok

(จ) ผลิตแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกแล้ว และ

(ข) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการใด ๆ เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะรายใด ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตแดนร่วม

ข้อ 3

1. ให้มีคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม ประกอบด้วยประธานร่วม 2 คนและอนุกรรมการอื่น ๆ ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการเขตแดนร่วมของแต่ละฝ่าย

2. ให้คณะอนุกรรมการเทคนิคร่วมมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

(ก) พิสูจน์ทราบตำแหน่งที่แน่ชัดของหลักเขตแดน 73 หลักซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนเมื่อปี ค.ศ. 1909 และ ค.ศ. 1919 และรายงานผลการพิสูจน์ทราบต่อคณะกรรมการเขตแดนร่วมเพื่อพิจารณา

(ข) จัดทำแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วม

(ค) แต่งตั้งชุดสำรวจร่วมเพื่อปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเขตแดนร่วม

(ง) เสนอรายงานหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนต่อคณะกรรมการเขตแดนร่วม

(จ) จัดทำแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกแล้ว

(ฉ) แต่งตั้งผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจ ในกรณีที่เป็น เพื่อควบคุมดูแลงานสนามแทนประธานอนุกรรมการเทคนิคร่วม และ

(ช) แต่งตั้งคณะทำงานทางเทคนิคใด ๆ เพื่อช่วยงานเฉพาะรายใด ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม

3. ในการปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในพื้นที่ใด ๆ ชุดสำรวจร่วมจะ

๕๕

๕๕

ได้รับการยืนยันความปลอดภัยจากกับระเบิดเสียก่อน

ข้อ 4

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ให้แบ่งเขตแดนทางบกพร้อมกันตลอดแนวออกเป็นหลายตอนตามที่คณะกรรมการเทคนิคร่วมจะได้ตกลงกัน
2. เมื่อดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนแล้วเสร็จแต่ละตอน ให้ประธานกรรมการเขตแดนร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจ และแผนที่ที่จะแนบบันทึกความเข้าใจดังกล่าว ซึ่งแสดงตอนที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จไว้

ข้อ 5

เพื่ออำนวยความสะดวกให้การสำรวจตลอดแนวเขตแดนทางบกพร้อมกันเป็นไปอย่างประสิทธิผล หน่วยงานของรัฐบาลกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้นจะงดเว้นการดำเนินการใด ๆ ที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชายแดน เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการเทคนิคร่วมเพื่อประโยชน์ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

ข้อ 6

1. รัฐบาลแต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของฝ่ายตนในการปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
2. รัฐบาลทั้งสองจะรับผิดชอบค่าวัสดุสำหรับหลักเขตแดนหรือหมุดหมายพยานกับการจัดทำและผลิตแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกแล้วอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อ 7

1. รัฐบาลของประเทศทั้งสองจะเตรียมการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเข้าเมือง การกักกันโรคติดต่อ และพิธีการศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
2. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุปกรณ์ วัสดุ และเสบียงในปริมาณที่สมควรและสำหรับชุดสำรวจร่วมใช้เฉพาะในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก แม้ว่าได้นำข้ามแดน จะไม่ถือเป็นการส่งออกจากประเทศหนึ่งหรือนำเข้าอีกประเทศหนึ่ง และจะไม่ต้องชำระอากรศุลกากรหรือภาษีอื่น ๆ เกี่ยวเนื่องกับการส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า

365

365

- 5 -

ข้อ 8

ให้ระงับข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดจากการตีความหรือการบังคับใช้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้โดยสันติวิธีด้วยการปรึกษาหารือและการเจรจา

ข้อ 9

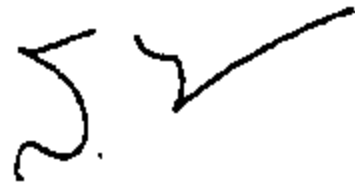
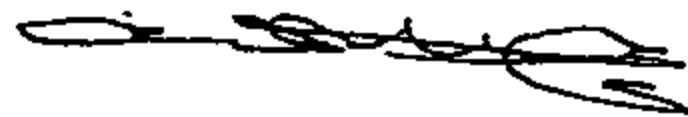
บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะเริ่มใช้บังคับในวันลงนามบันทึกความเข้าใจโดยผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องเพื่อการนี้จากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายได้ลงนามบันทึกความเข้าใจนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำขึ้นเป็นคู่ฉบับ ณ กรุงพนมเปญ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543 เป็นภาษาไทย ภาษาเขมร และภาษาอังกฤษ ตัวบททุกฉบับใช้เป็นหลักฐานได้เท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีการตีความแตกต่างกันระหว่างตัวบทใด ๆ ให้ใช้ตัวบทฉบับภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งราชอาณาจักรไทย

นาซาร์ คิม ฮง
ที่ปรึกษารัฐบาลผู้รับผิดชอบกิจการชายแดน
แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

Memorandum of Understanding
between the Government of the Kingdom of Thailand
and the Government of the Kingdom of Cambodia
on the Survey and Demarcation of Land Boundary

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF CAMBODIA;

Desiring to further strengthen the existing bonds of friendship
between the two countries;

Believing that the demarcation of land boundary between the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia will help prevent
border conflicts arising out of boundary questions and will further strengthen
existing friendly relations between the two countries and facilitate the travel
and cooperation of the peoples along the border;

Recalling the Joint Communiqué of the Prime Ministers of the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia, dated 13 January 1994,
in which it was agreed to establish the Thai-Cambodian Joint Committee on
Boundary in due course;

Recalling also the Joint Statement on the Establishment of the
Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary,
dated 21 June 1997, in which it was agreed to establish the Thai-Cambodian
Joint Commission on Demarcation for Land Boundary, entrusted with the
task of placing markers in order to indicate the land boundary between the
two countries;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article I

The survey and demarcation of land boundary between the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia shall be jointly
conducted in accordance with the following documents:

(a) Convention between Siam and France modifying the
Stipulations of the Treaty of the 3 October 1893, regarding Territorial
Boundaries and other Arrangements, signed at Paris, 13 February 1904
(La Convention entre le Siam et la France modifiant les stipulations
du Traité du 3 Octobre 1893 concernant les territoires et les autres
Arrangements, signée a Paris, le 13 février 1904);

(b) Treaty between His Majesty the King of Siam and the President of the French Republic, signed at Bangkok, 23 March 1907 (Le Traité entre Sa Majesté le Roi de Siam et Monsieur le Président de la République Française, signé à Bangkok, le 23 mars 1907) and Protocol concerning the delimitation of boundaries and annexed to the Treaty of the 23 March 1907 (le Protocole concernant la délimitation des frontières et annexé au Traité du 23 mars 1907); and

(c) Maps which are the results of demarcation works of the Commissions of Delimitation of the Boundary between Indo-China and Siam (Commissions de Délimitation de la Frontière entre l'Indo-Chine et le Siam) set up under the Convention of 1904 and the Treaty of 1907 between Siam and France, and other documents relating to the application of the Convention of 1904 and the Treaty of 1907 between Siam and France.

Article II

1. There shall be a Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary, hereinafter referred to as "the Joint Boundary Commission", consisting of two Co-Chairmen and other members appointed by their respective Governments. The Deputy Minister of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand and the Adviser to the Royal Government in charge of State Border Affairs of the Kingdom of Cambodia shall be the Co-Chairmen. Appointments of other members shall be communicated between the two Governments within one month after the entry into force of this Memorandum of Understanding.

2. The Joint Boundary Commission shall hold its meeting once a year alternately in Thailand and Cambodia. If necessary, the Joint Boundary Commission may hold a special meeting to discuss urgent matters within its purview.

3. The terms of reference of the Joint Boundary Commission shall be as follows:

(a) to be responsible for the joint survey and demarcation of land boundary in accordance with Article I;

(b) to consider and approve the terms of reference and master plan for the joint survey and demarcation;

(c) to determine the priority of areas to be surveyed and demarcated;

- 3 -

(d) to assign the survey and demarcation works to the Joint Technical Sub-Commission as referred to in Article III and to supervise and monitor the implementation of the assignment;

(e) to consider reports or recommendations submitted by the Joint Technical Sub-Commission;

(f) to produce maps of the surveyed and demarcated land boundary; and

(g) to appoint any sub-commission to undertake any particular task within its purview.

Article III

1. There shall be a Joint Technical Sub-Commission consisting of two Co-Chairmen and other members to be appointed by the respective Co-Chairmen of the Joint Boundary Commission.

2. The terms of reference of the Joint Technical Sub-Commission shall be as follows:

(a) to identify the exact location of the 73 boundary pillars set up by the Commissions of Delimitation of the Boundary between Indo-China and Siam (Commissions de Délimitation de la Frontière entre l'Indo-Chine et le Siam) in the period of 1909 and 1919, and to report its findings to the Joint Boundary Commission for its consideration;

(b) to prepare the terms of reference and master plan for the joint survey and demarcation of land boundary;

(c) to appoint joint survey teams to carry out the survey and demarcation of land boundary as assigned by the Joint Boundary Commission;

(d) to submit reports or recommendations on the survey and demarcation works to the Joint Boundary Commission;

(e) to prepare maps of the surveyed and demarcated land boundary;

(f) to designate if necessary authorized representative to supervise the field works on behalf of the Co-Chairmen of the Joint Technical Sub-Commission; and

(g) to appoint any technical working group to assist in any particular task within its purview.

3. In carrying out the survey and demarcation works in any area, the joint survey team shall first be assured of its safety from landmines.

Article IV

1. For the purpose of survey and demarcation works, the entire stretch of the common land boundary shall be divided into sectors to be agreed upon by the Joint Technical Sub-Commission.

2. On completion of the survey and demarcation of each sector, a Memorandum of Understanding shall be signed by the Co-Chairmen of the Joint Boundary Commission. A map showing the completed sector shall also be signed and attached to the said Memorandum of Understanding.

Article V

To facilitate the effective survey along the entire stretch of the common land boundary, authorities of either Government and their agents shall not carry out any work resulting in changes of environment of the frontier zone, except that which is carried out by the Joint Technical Sub-Commission in the interest of the survey and demarcation.

Article VI

1. Each Government shall be responsible for its own expenses for the survey and demarcation works.

2. The costs of materials for the boundary pillars or markers and the preparation and production of maps of the surveyed and demarcated land boundary shall be borne equally by both Governments.

Article VII

1. Both Governments shall make the necessary arrangements regarding immigration, quarantine and customs clearance to facilitate the execution of the survey and demarcation works.

2. In particular, the equipment, materials and supplies, in reasonable quantities and for the exclusive use of the joint survey teams

- 5 -

in the survey and demarcation of the land boundary, although brought across the border, shall not be considered as exports from one country or imports into another country and shall not be liable to customs duties or taxes pertaining to export or import of goods.

Article VIII

Any dispute arising out of the interpretation or application of this Memorandum of Understanding shall be settled peacefully by consultation and negotiation.

Article IX

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of its signature by the duly authorized representatives of the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Memorandum of Understanding.

DONE in duplicate at Phnom Penh on 14 June 2000 in the Thai, Khmer and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail. ✓

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF THAILAND

M.R. Sukhumbhand Paribatra
Deputy Minister of Foreign Affairs
of the Kingdom of Thailand

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF CAMBODIA

Var Kim Hong
Adviser to the Royal Government
in charge of State Border Affairs
of the Kingdom of Cambodia